

Jak jsme hráli divadlo

*Eliška Tichá,
Milan Gajda a Iška Prchalová*

Pan Jánský mě požádal, jestli bych byla ochotná osvěžit svou paměť a „vylovit“ z ní vzpomínky na své působení u suchdolských ochotníků. O divadelní činnosti v Suchdole svědčí mým otcem Milošem Tichým dokonale pořádaná divadelní kronika, kterou vedl od prvních divadelních náznaků od konce 19. století do roku 1971. V tomto roce ji řádně odevzdal paní Rusé – potvrzeno jejím obdivem k otcově práci. Léta jsem byla svědkem otcovy mravenčí, někdy až detektivní práce, a dotýká se mě, že snad jen momentálně je kronika nevěstná. Moje poznámky budou tedy kusé, jen za krátké období; věděla jsem o pečlivém vedení kroniky, otázka paměti mě nevzrušovala.

K ochotnictví mě zburcoval konec 2. světové války, kdy se obnovovala spolková kulturní činnost, navazující na výsledky práce celých generací; samozřejmě, že mé založení hrálo hlavní roli. Začala jsem docházet do Dolního Sedlce, který se pod hlavičkou Sokola pustil do práce. Aktivními pracovníky byli manželé Václav a Ludmila Fleischhansovi, učitelé na suchdolské škole, a náčelník sedlecké sokolské jednoty Josef Mikovec. Ti byli dlouholetými ochotníky v Suchdole, ať pod hlavičkou „Tyl“, „Aleš“ či „Osvětová beseda“. Nenáročná konverzačka „Děvčátka ze zastrčené uličky“ byla prvním před-

stavením na provizorním jevištiátku v restauraci U kapitána, v níž působil Sokol s pravidelnou tělovýchovou. Pod Mikovcovou režii byla hra bouřlivě přijata, já jsem byla poprvé a naposledy obdarována kyticí bílých vonavých lilí z kterého letní zahrádky. Týž režisér sestavoval půvabné půlnoční scény o šibřinkách a připravoval detektivní hru „Půlnoční vlak“. Pod páně učitelovou režii byla hrána recitační pásma vlasteneckého charakteru (k 28. říjnu, 9. květnu, k životopisným datům prezidenta Masaryka a Beneše, scénické pásmo „Lípa“ V. Fleischhansa (lípa jako symbol slovanství)). Paní učitelka režírovala pásmo o Boženě Němcové a „Zvíkovského raráška“.

Přituhovalo. Psal se rok 1948, přišel zákaz hrát „Půlnoční vlak“, J. Mikovec končí v Sedlci s divadlem, pokračuje již jen krátký čas ve své funkci náčelníka v Sokole, aby dostál povinnosti sokolstva vůči blízkému se všesokolskému sletu, a definitivně přechází coby režisér na Suchdol.

Moje první „angažmá“ na Suchdole byla Nerudova aktovka „Prodaná láska“ a sovětská aktovka o úspěšné partyzánské akci (na její název si nevzpomínám). V roce 1950 režíroval J. Mikovec velmi úspěšně Shakespearovu pohádku „Sen noci svatojánské“, která v rámci soutěže lidové tvo-

řivosti Praha-západ zvítězila v 1. kole. O úspěch se bezesporu zasloužila i pohádková Mikovcova výprava; léta totiž až do vyhoření divadla působil jako vrchní „kulisák“ v divadle Uranie, a „Sen“ patřil k nejúspěšnějším inscenacím. Prvotním povoláním našeho mistra bylo truhlářství. Asi v následujícím roce (plakátům totiž někdy chybí u data ročení) režíroval J. Mikovec Jiráskovu „Lucernu“ orchestr dirigoval s úžasným zaujetím starý p. Hořánek – myslím, že tehdy naposledy vládl muzikantům svou taktovkou. V roce 1952 týž režisér a opět Shakespeareův „Večer tříkrálový aneb Cokoliv chcete“ v Saudkově překladu se dvěma dirigenty, dvěma „Vladimíry“ – Markem a Graumannem. V dvojroli Violy a jejího bratra excelovala a velký úspěch sklídila paní Iška Prchalová. Protože sokolovna prodělávala adaptaci, hrálo se na velmi improvizovaném jevišti restaurace u Urbanů (plakát dobově informuje o „sále komunálního podniku u Urbanů“). Ještě jednu výjimečnost hlásá plakát: „masky jsou v péči Fr. Řečinského“; pamětník si možná vzpomene na kráček manželů Řečinských (holičství a kadeřnictví) v Podbabě pod tratí a pod Babou v řadě příkrčených domků, které do jednoho zmizely díky rozšířené silnici. Oba byli úžasnými maskéry, parukáři, kadeřníky, kteří odvedli zvláště náročnou práci ve „Snu“, když včas nalíčili všechny víly, skřítky, dvořanstvo. Za paruku pro královnu víl Titánii by se nemuselo stydět Národní divadlo. Úlitba za dva Shakespeary: „Večer sovětských a ruských aktovek“; plakát nehlasí režiséra, ale ujišťuje, že „sál bude vytopen“ (u Urbanů byla kousek od kamen pořádná zima), hráno 15. listopadu 1952, pravděpodobně na počest VŘSR. Na program A. P. Čechov – „Labutí píseň“, V. Krylov – „Medvěd námluvčím“, N. Pogonin – „Kremelský orloj“. V opravené sokolovně uvedeno 17. a 18. 10. (bez roku) estrádní pásmo o divadle a lidech kolem něj „Z divadelní kuchyně“. Předprodej v prodejních Pramen a Narpa, ceny vstupenek: I. místo Kčs 4, II. místo Kčs 3; režisér neuveden.

Jak se to stává i v dobrých rodinách, začalo stále častěji docházet

